

Asia: VN/5386/2020

Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet

Ovatko strategiset tavoitteet kokonaisuutena realistisia ja ovatko ne vaikuttavia?

Tietopolitiikka on hyvin mielenkiintoinen ja haastava konsepti. Valmistelutöissä on tuotu hyvin esiin tiedon moniulotteisuus, mistä ei ole pitkä matka eri tavoin tuotetun tiedon potentiaaliseen yhteismitattomuuteen.

Onko kaikki tieto pohjimmiltaan poliittista, on edelleen ratkaisematon kysymys.

Asiantuntijatiedon yhteiskunnallinen rooli on muutoksessa, kun käsitykset asiantuntijuudesta ovat syvenevän erimielisyyden kamppailukenttää.

Tieteellinen tieto on pohjimmiltaan, ihan omalakisesti, muuttuvaa.

Tietopolitiikka on uusi tapa lähestyä kaikkea tätä ja paljon muutakin, uskallan ajatella.

Minusta tietopolitiikka voisi olla tietoista vastuunottoa tieteen rahoituksesta ja tiedontuotannon suuntaamisesta ja vastaanotosta. Tietoisuutta siitä, mistä tiedon hallinnan visiomme ovat peräisin. Enemmän kriittistä ymmärrystä, vähemmän hypetystä.

Teema 1: Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö

Ovatko teeman 1 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Periaatteessa kyllä. Toisaalta jo nyt organisaatiomme julkaisee suomeksi ja kansainvälisesti kaiken tuottamansa tiedon.

Toisaalta organisaatiomme tuottaman tiedon sovellus poliittiseen päätöksentekoon tai hallinnon valmistelutyöhön jää toiminta-alueemme ulkopuolelle.

Tärkeänä periaatteena organisaatiollamme on yksityisten intressien vaikutuksen minimointi tutkimustuloksiin. Ohjaus ei saa ulottua tutkimusprosessiin eikä myöskään tutkimuskysymyksiin.

Yhteistyötä tehdään toki laajasti jo nyt.

Teema 2: Strategia ja toiminta

Ovatko teeman 2 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Organisaatiomme keskeisin asiakas on valtiovalta, viime kädessä eduskunta siis.

Tuotamme eduskunnan toivomaa riippumattomaan tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa akateemisiin tutkintoihin tähtäävää opetusta.

Ongelmanamme on, etteivät asiakkaamme tarpeet juuri koskaan ole yksiselitteiset. Samanaikaisesti saatetaan odottaa toisensa poissulkevia asioita.

Teema 3: Tiedon hallinta

Ovatko teeman 3 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Periaatteessa kyllä, mutta paljon tehtävää on vielä. Riskit pitää tunnistaa riittävästi ennenkuin ruvetaan jakamaan dataa.

Teema 4: Mahdollistajat

Ovatko teeman 4 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Kolme ensiksi mainittua tavoitetta ovat ehdottoman kannatettavia. Sektorirajat ylittävien kehityshankkeiden kanssa kannattaa olla varovainen ja tarkkana. Tällaisten pitäisi syntyä spontaanisti eikä erityisrahoituksen voimalla (jolloin voi käydä niin että hanke on vain uodollisesti ylisektorinen, mutta käytännössä sektorit jatkavat omissa pilttuissaan ilman minkäänlaista ylisekstorista arvonlisäystä).

Kantola Ismo
Turun yliopisto - sosiologian yksikkö